

CZYSSTE POWIETRZE

ODDECH DLA OPOLA

Materiał na posiedzenie Komisji Budżetowej w dniu 21 listopada 2019r.

Temat własny Komisji:

Realizacja programu „Czyste powietrze – oddech dla Opola”

- ilość realizowanych projektów i nakłady finansowe miasta oraz beneficjentów programu;**
- realizacje wykonywane przez miasto Opole w mieszkaniach komunalnych w latach 2017-2018.**

1. Program „Czyste powietrze oddech dla Opola”

Miasto Opole w 2017r. podjęło nową inicjatywę w walce o poprawę jakości powietrza **Program „Czyste powietrze - oddech dla Opola”**. Przedmiotowy program to szereg działań związanych z ograniczeniem niskiej emisji i poprawą jakości powietrza w Opolu, który obejmuje m.in: udzielanie dotacji na zmianę sposobu ogrzewania, a także prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych. W ramach jego realizacji opracowano logo, przeprowadzono dużą akcję informacyjno-edukacyjną dla mieszkańców miasta Opola oraz utworzono portal informacyjno-edukacyjny **www.niskaemisjaopole.pl** o tematyce związanej z niską emisją na terenie miasta Opola i stanem powietrza. Strona zawiera porady dla mieszkańców nt. sposobów efektywnego palenia w piecach węglowych, artykuły o tematyce niskiej emisji, informacje o obowiązujących przepisach prawnych w zakresie ochrony powietrza oraz linki do stron zawierających informacje w tematyce ochrony powietrza. Publikowane są wyniki badań Państwowego monitoringu jakości powietrza, prowadzonego przez WIOŚ, jak również wyniki badań monitoringu wspomagającego prowadzonego na zlecenie Miasta Opola.

Rada Miasta Opola uchwałą Nr XLVI/871/17 z dnia 6 lipca 2017r., zmienioną uchwałą z dnia 19 kwietnia 2018r. przyjęła „Program czyste powietrze - oddech dla Opola”, określający zasady udzielania i rozliczania dotacji celowych z budżetu Miasta Opola dla mieszkańców miasta, na zadania służące poprawie jakości powietrza w mieście.

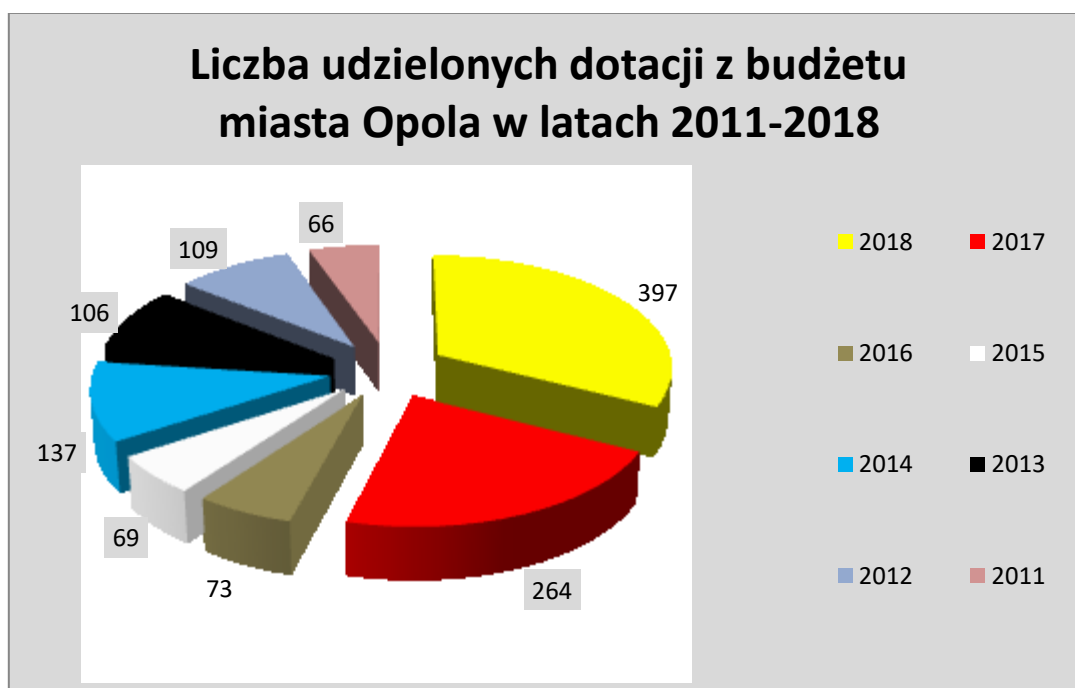
W ramach ww. Programu mieszkańcy mogą pozyskać dofinansowanie tj. pokrycie do 80 % kosztów inwestycyjnych związanych ze zmianą sposobu ogrzewania w wysokości:

- 1) do 7 000 zł dla osób fizycznych i do 14 000 zł dla wspólnot mieszkaniowych do zakupu i instalacji nowego kotła gazowego;
- 2) do 7 000 zł dla osób fizycznych do wykonania przyłączenia do sieci ciepłowniczej w zabudowie jednorodzinnej;
- 3) do 20 000 zł dla wspólnot mieszkaniowych do budowy węzła cieplnego i do 2 000 zł na każdy lokal, w którym zostało zlikwidowane źródło ciepła oparte na paliwie stałym, na wykonanie instalacji wewnętrznej, w przypadku przyłączenia do sieci ciepłowniczej;
- 4) do 6 000 zł dla osób fizycznych i do 12 000 zł dla wspólnot mieszkaniowych do zakupu i instalacji nowego kotła olejowego lub ogrzewania elektrycznego;
- 5) do 2 000 zł dla osób fizycznych do wykonania wewnętrznej instalacji grzewczej, celem przyłączenia do sieci ciepłowniczej, w przypadku istniejącego już w budynku węzła cieplnego;
- 6) do 5 000 zł dla osób fizycznych i do 10 000 zł dla wspólnot mieszkaniowych do zakupu i instalacji nowego kotła na paliwo stałe, spełniającego wymagania klasy 5;
- 7) do 7 000 zł dla osób fizycznych i do 14 000 zł dla wspólnot mieszkaniowych do zakupu i instalacji pompy ciepła;
- 8) do 4 000 zł dla osób fizycznych i do 8 000 zł dla wspólnot mieszkaniowych do zakupu i montażu kolektorów słonecznych lub pomp ciepła do podgrzewania wody użytkowej i/lub jako instalacji wspomagających system centralnego ogrzewania.

Dofinansowanie to może łączyć się ze środkami pochodzącymi z innych bezzwrotnych źródeł, jednak całkowita kwota dofinansowania nie może przekroczyć 100 % kosztów inwestycji.

Wprowadzenie w 2017r. Programu „Czyste powietrze - oddech dla Opola”, w ramach którego podniesiona została kwota dotacji, spowodowało bardzo duży wzrost zainteresowania ww. dotacjami, w 2017r. udzielono łącznie w ramach poprzedniego Regulaminu dotacji oraz nowego Programu 264 dotacje (82 dotacje w ramach Programu „Czyste powietrze – oddech dla Opola”) na kwotę: 1 357 294,81 zł. Natomiast w 2018r. wpłynęło aż 370 wniosków o udzielenie dotacji na zmianę sposobu ogrzewania, na podstawie nowego Regulaminu, a ponadto do rozpatrzenia były dodatkowo 123 wnioski, które wpłynęły na koniec 2017 roku na podstawie poprzedniego Regulaminu dotacji. łącznie w 2018 roku rozpatrzono 493 wnioski na kwotę ok.: 2 895 000 zł. Ostatecznie w 2018r. wypłacono 397 dotacji na kwotę ok. 2,5 mln zł.

W skali miasta był to bardzo duży wzrost zainteresowania ww. dotacjami, ponieważ w poprzednich latach rocznie udzielano:

2018r. – 397 wniosków (w tym 292 w ramach Programu „Czyste powietrze – oddech dla Opola”), na kwotę: 2 494 754,25zł

2017r. – 264 wnioski (w tym 82 w ramach Programu „Czyste powietrze – oddech dla Opola”), na kwotę: 1 357 294,81zł

2016r. – 73 wnioski, na kwotę: 212 051,33 zł

2015r. – 69 wniosków, na kwotę: 172.462,40 zł

2014r. - 137 wniosków, na kwotę: 346.714,36 zł

2013r. – 106 wniosków na kwotę: 367.986,32 zł

2012r. – 109 wniosków na kwotę: 349.915,49 zł

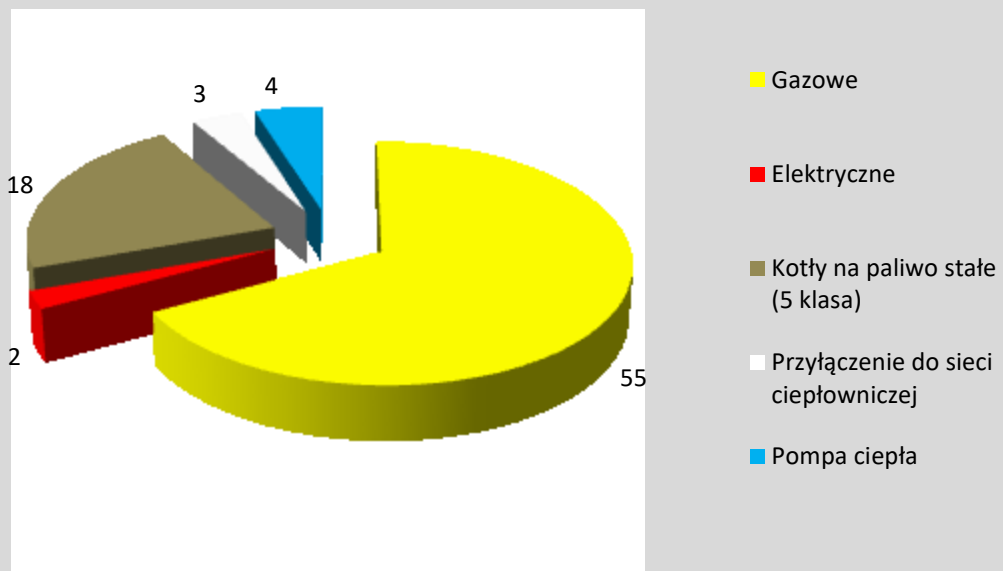
2011r. – 66 wniosków na kwotę: 196.368,78 zł.

Tym samym można stwierdzać, iż w ostatnich dwóch latach 2017-2018 ilość udzielanych dotacji wzrosła kilkakrotnie.

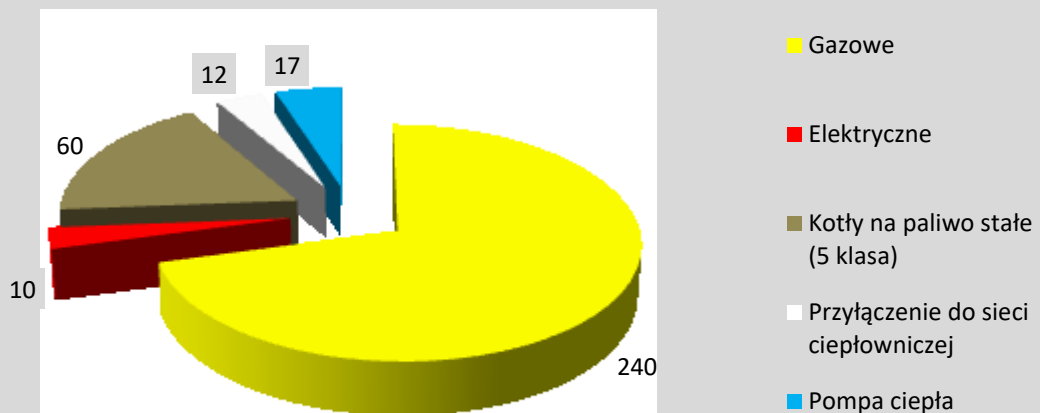
Program „Czyste powietrze – oddech dla Opola” w liczbach.

Program „Czyste powietrze - oddech dla Opola”		2017r.	2018r.	2019r.
Liczba złożonych wniosków	Osoby fizyczne/ wspólnoty mieszkaniowe	105/0	361/9	440/8
Liczba wypłaconych dotacji	Osoby fizyczne/ wspólnoty mieszkaniowe	82/0	286/6	290/2 (stan na 15.11.19r)
Liczba zlikwidowanych kotłów węglowych		58	237	222
Liczba zlikwidowanych pieców kaflowych		45	130	100 (88 szt. – piece kaflowe/ trzone kuchenne, 12 szt. - kotły typu „koza” i kominki)
Redukcja emisji zanieczyszczeń	PM10 [kg]	3 833,69	14 942,49	zostanie określone po wypłaceniu wszystkich dotacji
	B(a)P [kg]	2,16	8,39	
Kwota dofinansowania [zł]		534.846,15	1.988.665,50	1.942.609,42
Koszty poniesione przez Beneficjentów (Kwalifikowane) [zł]		1.204.291,66	3.941.256,09	4.268.915,00

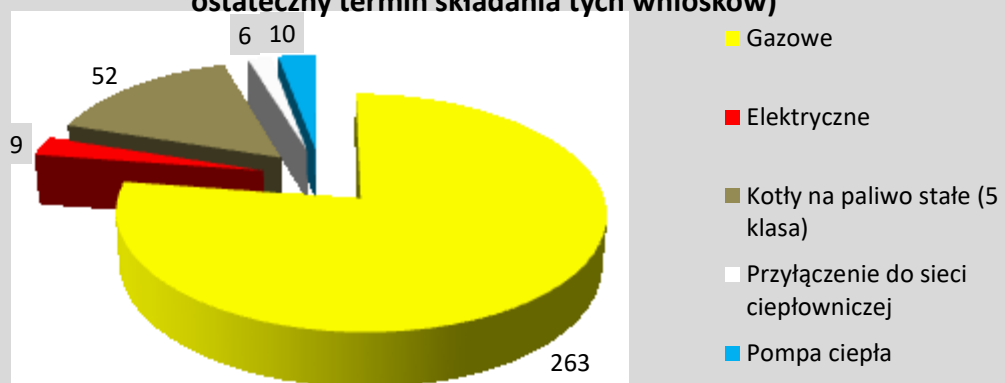
"Czyste powietrze oddech dla Opola" Udzielone dotacje w 2017r. (82)

"Czyste powietrze oddech dla Opola" Udzielone dotacje w 2018r. (292)

Czyste powietrze oddech dla Opola – liczba złożonych wniosków rozliczających R1 w 2019r. (340 - stan na 15.10.2019r. - ostateczny termin składania tych wniosków)

Zdecydowana większość udzielonych dotacji dotyczy przejścia na ogrzewanie gazowe, drugim pod względem popularności jest przejście na kocioł na paliwo stałe (5 klasa).

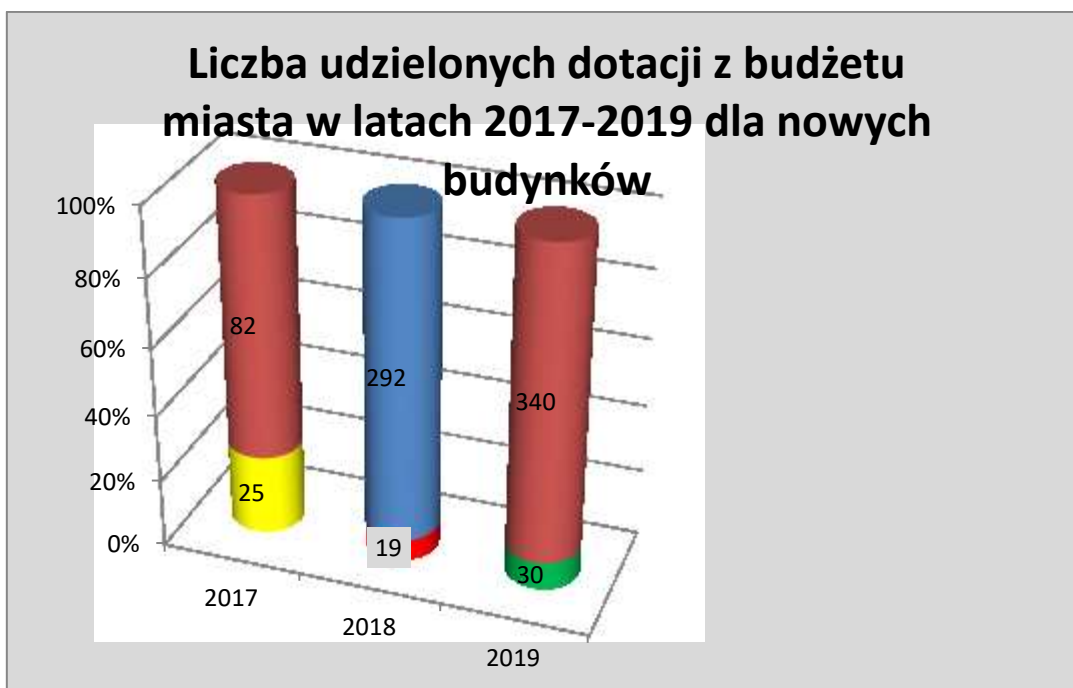
W latach 2017-2019 liczba udzielonych dotacji dla nowych budynków kształtowała się następująco:

2017 – 25 dotacji;

2018 – 19 dotacji;

2019 – 30 dotacji (stan na 15.10.19r).

Odpowiednio stanowi to 30%, 7% i 8% wszystkich udzielonych dotacji w danym roku.

Ponadto w Wieloletniej Prognozie Finansowej łączna wartość zadania: „Program czyste powietrze - oddech dla Opola - dotacje celowe" wynosi 12 950 000,25 zł tj:

- 2018r. – 2 494 754,25 zł,
- 2019r. – 2 659 000,00 zł,
- 2020r. – 3 000 000,00 zł,
- 2021r. – 2 000 000,00 zł,
- 2022r. – 2 000 000,00 zł,
- 2023r. – 1 096 246,00 zł.

Zmiana Regulaminu udzielania dotacji (opracowano projekt uchwały Rady Miasta na sesję w listopadzie 2019r.)

Realizacja Programu na dotychczasowych zasadach przynosi wymierne efekty, jednakże celem zwiększenia efektywności wydatkowanych środków oraz usprawnienia procesu udzielania i rozliczania dotacji proponuje się przyjęcie Programu w zmodyfikowanym kształcie m.in.: rezygnację z dotowania pieców węglowych 5 klasy oraz dotowania montażu ogrzewania w nowych budynkach. Ponadto podniesiono kwoty dotacji m.in. dla ogrzewania gazowego, zakupu i montażu pompy ciepła, ze względu na wzrost cen wykonania tego typu instalacji.

W przedmiotowym projekcie uchwały dokonano korekty niektórych zapisów dotyczących zasad udzielania dotacji i wprowadzono m.in. następujące zmiany:

- 1) zrezygnowano z udzielania dotacji do zakupu i montażu proekologicznego ogrzewania dla nowych budynków, ponieważ od 1 lipca 2018 roku obowiązuje zakaz sprzedaży starych kotłów na paliwo stałe, a ponadto 12 marca bieżącego roku weszło w życie rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości

i Technologii, które eliminuje luki prawne w przepisach w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe z 2017r. które umożliwiały nieuczciwym producentom kotłów omijanie poprzednich regulacji. Obecnie każdy inwestor ma obowiązek instalacji ekologicznego ogrzewania w nowym budynku i znacznie lepszy efekt przyniesie przesunięcie środków z budżetu miasta na likwidację węglowego ogrzewania w istniejących budynkach;

2) zrezygowano z udzielania dotacji do instalacji kolektorów słonecznych lub pomp ciepła do podgrzewania ciepłej wody użytkowej, jako instalacji wspomagających system centralnego ogrzewania, z uwagi na bardzo małe zainteresowanie tego typu wsparciem. W 2018 roku nie udzielono żadnej dotacji do tego typu działania, a w 2019r. podpisano 4 umowy dotacji na przedmiotowe zadania. Ponadto tego typu działania mają mały efekt ekologiczny w zakresie ograniczenia emisji pyłu PM10;

3) zrezygowano z udzielania dotacji do kotłów na paliwo węglowe, natomiast dla pozostałych kotłów na paliwo stałe np. drewno wprowadzono zapis, iż kotły te muszą spełnić wymagania ekoprojektu, czyli muszą charakteryzować się minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w Rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z 28 kwietnia 2015 roku w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe, co potwierdza się zaświadczeniem wydanym przez jednostkę posiadającą w tym zakresie akredytację Polskiego Centrum Akredytacji lub inną jednostkę akredytującą/certyfikującą w Europie, będącą sygnatariuszem wielostronnego porozumienia o wzajemnym uznawaniu akredytacji EA. Dotychczas kotły te musiały spełnić wymagania klasy piątej czyli wymagania określone wg. normy PN-EN 303-5:2012 dla urządzeń z automatycznym sposobem zasilania paliwem. Kotły spełniające wymagania ekoprojektu, poza wymaganiami określonymi dla kotłów 5 klasy, mają dodatkowo określony próg emisji dla tlenków azotu, posiadają etykiety energetyczne dla kotłów takie jak dla sprzętu AGD oraz posiadają określoną przeciętną sezonową sprawność kotła;

4) podniesiono niektóre kwoty dotacji:

a) do zakupu i instalacji kotła gazowego z 7000 zł na 8000 zł dla osoby fizycznej oraz z 14000 zł na 16 000 zł dla wspólnoty mieszkaniowej;

b) do wykonania przyłączenia do sieci ciepłowniczej w zabudowie jednorodzinnej z 7000 zł na 8000 zł;

c) dla osób fizycznych i wspólnoty mieszkaniowej z 2000 zł do 4000 zł na każdy lokal lub budynek na wykonanie instalacji wewnętrznej w przypadku podłączenia do sieci ciepłowniczej;

d) do zakupu i instalacji pompy ciepła z 7000 zł na 10 000 zł dla osoby fizycznej i z 14 000 zł do 16 000 zł dla wspólnoty mieszkaniowej;

5) określono termin realizacji zadań objętych dotacjami od 1 lutego do 15 października danego roku budżetowego, z uwagi na potrzebny czas na ocenę wniosków przez Komisję oraz sporządzenie umowy dotacji;

6) wprowadzono odrębny wzór wniosku o udzielenie dotacji dla wspólnoty mieszkaniowej oraz wprowadzono przykładowy wzór pełnomocnictwa, bez konieczności jego spisywania w obecności pracownika Urzędu Miasta.

2. Program KAWKA (2016-2018)

Miasto Opole brało udział w dwóch edycjach programu "Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii –KAWKA" realizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu.

W ramach KAWKI I udzielono dofinansowania dla 47 osób fizycznych. Łączny koszt zadania: 1.046.253,02 zł, kwota dotacji wyniosła łącznie: 557.308,73 zł, w tym: NFOŚiGW: 455.979,86 zł WFOŚiGW: 101.328,87 zł. W ramach przedmiotowego programu przeprowadzono edukację ekologiczną mieszkańców. Efekt ekologiczny ww. inwestycji zrealizowanych na terenie miasta, w ramach programu KAWKA I, określony, jako redukcja emisji, wyniósł w przypadku pyłu 3,519 Mg/rok oraz 289,319 Mg/rok dla CO₂. Dodatkowo, w ramach realizacji Programu pilotażowego KAWKA, przeprowadzona została inwentaryzacja źródeł niskiej emisji na terenie miasta Opola, w wyniku której ustalono, że 50,2 % zinwentaryzowanych punktów adresowych i budynków jest podłączonych do m.s.c., w 41,76% budynków występują źródła na paliwa stałe, w tym ok. 30% (2527) budynków posiada ogrzewanie tylko na paliwa stałe. Dofinansowanie na to zadanie wyniosło 77.101,63 zł dla Miasta Opola.

W ramach Programu KAWKA II Miasto Opole złożyło wnioski do WFOŚiGW w imieniu 34 Wnioskodawców, łączny koszt zadania: 1.121.740,88 zł, z tego kwota dotacji łącznie: 313.717,58 zł. w tym: NFOŚiGW: 265.860,00 zł, WFOŚiGW: 59.080,00 zł. Efekt ekologiczny uzyskany w ramach programu KAWKA II, określony jako redukcja emisji, wyniósł w przypadku pyłu 2,762 Mg/rok oraz 257,515 Mg/rok dla CO₂. Przeprowadzono również kampanię edukacyjną pokazującą korzyści zdrowotne i społeczne z eliminacji niskiej emisji, na którą uzyskano dofinansowanie w kwocie 15 092,83 zł. Dodatkowo w ramach realizacji programu KAWKA II, przyłączono do systemu ciepłowniczego 18 budynków komunalnych, łączny koszt zadania: 2 938 528,94 zł, z czego kwota dotacji wyniosła 840 830 zł, dzięki czemu zlikwidowano 157 pieców na paliwo stałe.

Podsumowanie przyznanych dotacji.

Miasto od 2011r. do 31.12.2018r. udzieliło już łącznie 1219 dotacji z budżetu, w tym: 1192 dotacje osobom fizycznym i 25 dotacji wspólnotom mieszkaniowym na łączną kwotę 5 497 547,74 zł, z czego:

- 965 na zmianę sposobu ogrzewania,
- 136 na zakup i montaż kolektorów słonecznych,
- 59 na ekologiczne ogrzewanie w nowo wybudowanych obiektach,
- 59 na zakup i montaż pomp ciepła (w tym 7 pomp gruntowych).

Łącznie w latach 2000-2018 udzielono 2552 dotacje na zmianę sposobu ogrzewania, a ich koszt stanowi kwotę ok. 8 058 000 zł. W 2019r do 15 listopada zostały wypłacone 292 dotacje na łączną kwotę 1.942.609,42 zł, do weryfikacji pozostało 48 wniosków rozliczających R1 dla zadań na łączną kwotę ok. 335.000 zł.

Biorąc pod uwagę inwentaryzację źródeł niskiej emisji przeprowadzoną w 2016 i w 2018r. oraz liczbę udzielanych dotacji z budżetu Miasta Opola na zmianę sposobu ogrzewania szacuje się, że na terenie miasta Opola jest jeszcze ok. 5900 pieców na paliwo stałe znajdujących się

w lokalach/budynkach osób prywatnych (stan na 15.11.2019r), z czego szacuje się, że około 15% stanowią piece powyżej 10 lat.

Najwięcej pieców na paliwo stałe znajduje się w obrębach: Opole, Nowa Wieś Królewska, Kolonia Gosławicka i Groszowice.